

Occultus - 8

feb 87

redactie: Henk Brill,
Postbus 453,
6160 AL Geleen.

Occultus 8 - februari 1987.

Redactioneel.

Inderdaad, het is niet te geloven: de meeste (geschreven) bijdragen in dit nummer zijn geschreven op een ouderwetse schrijfmachine, en niet (zoals u gewend bent) op een hypermoderne tekstverwerker. Oorzaak: ons computersysteem (en dan bedoel ik dat van DSM) wordt vervangen, en dat duurt langer dan verwacht.

Deze "Occultus" staat bol van de sterrenkaarten: het is namelijk de bedoeling dat we weer massaal achter de telescoop kruipen!

M.n. de bedekking van AGK 18 0303 door Fortuna is belangrijk, omdat de bedekkingszone vermoedelijk over ons land loopt.

Verder nog wat kortere berichten, een "opmerkelijk" die nu eens niet over de JWG of de NVWS gaat, het verslag van de algemene ledenvergadering en een artikeltje van Henk Feijth over de bepaling van de kwaliteit van een waarnemingsplaats.

In de volgende Occultus kunt u een voortreffelijk artikel van Adri Gerritsen verwachten over de Pleiadenbedekkingen.

O ja, ook in het volgende nummer: de terugkeer van "uit de oude doos".

Henk Brill.

Contributie.

Voor wie het vergeten is: onze contributie bedraagt fl. 15,-, en kan betaald worden door overmaking op bankrekeningnummer 98.61.84.314, t.n.v. J.M.Winkel i.z. Werkgroep Sterbedekkingen, te Arnhem. Postgiro van de Gelders-Utrechtse Spaarbank: 823026.

Waarnemingen 1986.

Vergeet u niet uw waarnemingen van de tweede helft van 1986 naar Ton Schoenmaker op te sturen. Adres: Mr. Homanstraat 8, 9301 HP Roden. Als u bij het waarnemen de "six-pins" van de radio gebruikt heeft: gaarne vermelden (zie elders).

De tragedie van de "six-pips".

Begin januari kreeg ik een brief van ons trouwe lid de heer van der Drift, hierin merkte hij op dat Nauen en Satalice reeds weken achterliepen op de "six pips". Niet veel, slechts circa 0,2 a 0,3 seconden.

Ton Schoenmaker wist van niets, maar hij beloofde de "six pips" eens in de gaten te houden, ik besloot hetzelfde te doen.

Dinsdag 13 januari belde Ton, of ik iets gezien/gehoord had. Ik had wel wat waarnemingen, maar eerlijk gezegd kon ik daar geen touw aan vast knopen. Ton bracht uitkomst: "Ze zijn in Hilversum van slag, ik heb afwijkingen van 2 seconden getimed."

Op dat moment werd ik bang: we hebben altijd kunnen vertrouwen op de "pips", en nu opeens niet meer, bovendien, hoe lang is het al mis? Ton en ik besloten het meteen aan te pakken: hij zou contact opnemen met de NOS in Hilversum, en ik zou het Ijkwezen in Delft opbellen. Onze ex-voorzitter, Dik Schmidt, kon mij gelukkig aan het telefoonnummer van het ijkwezen helpen.

De volgende dag kreeg ik het Ijkwezen te pakken, de heer de Jong houdt zich bezig met de tijd. Mijn vragen verbaasten hem: "Nee, ik heb er nooit bij stil gestaan dat zich mensen om een paar seconden druk maken kunnen.....behalve ik dan, haha."

Op mijn vraag hoelang ze in Hilversum al aan het "klooien" waren: "Op vrijdag 7 november is het fout gegaan, hun tijdseinontvanger was kapot. Ze (de NOS) bestelden een nieuwe antenne, maar dat hielp niet. Toen hebben ze besloten hun voorversterker te vervangen, maar dat is of nog niet gebeurd, of dat is ook niet de bron van alle ellende.....ja, het is heel ergerlijk....maar misschien moeten zij ook bezuinigen."

Ton Schoenmaker had in Hilversum dezelfde ervaringen, maar daar bezwoer men dat het euvel dezelfde dag verholpen zou zijn.

En waarachtig, waren de six pips op 14 januari om 8 uur nog 1,7 sec te vroeg, 's avonds waren ze okay, en dat zijn ze nu nog.

Let wel, enkele uren na Ton's telefoontje waren ze weer in orde: dat is haast occult.

Tot slot: de verantwoordelijke man voor de "six pips" in Hilversum heet (u raadt het nooit)..... de Vroeg!

Henk Brill.

Opmerkelijk (Occultus commentaar).

Opmerkelijk is de scheve schaats die de "six pips" gereden hebben. Dat de hele situatie twee maanden geduurd heeft is helemaal droevig, en Ton Schoenmaker en ik houden de six pips nu elke dag in de gaten. Weet u wat ik zo erg vind?

We hadden het veel eerder kunnen weten. Het Ijkwezen controleert namelijk elk uur diverse tijdseinen, en elke dag publiceren zij hoe groot de afwijking om 11 uur 's ochtends was. Vroeger kreeg de voorzitter van onze werkgroep deze publicatie, en het mooie was, het was gratis.

I.v.m. de vergaande privatisering echter moet er sinds één jaar of twee voor betaald worden, kosten: ACHTHONDERD GULDEN PER JAAR.

Kobus kan en gaat die kar niet trekken, zoveel geld krijgen we niet eens binnen aan contributies.

Ook de werkgroep Kunstmanen heeft met deze problemen te maken, en voor zowel Sterbedekkingen als Kunstmanen is het noodzaak goede tijdseinsignalen te kunnen ontvangen.

Mijn verzoek aan de NVWS is: kan onze moedervereniging geen abonnement nemen, of desnoods de Koepel?

Persoonlijk wil ik dan eventueel een gedeelte van de kosten voor mijn rekening nemen.

Want dit soort grappen mogen nimmer meer voorkomen.

Henk Brill

Nieuwe rubriek: tijdseintjes.

Voortaan kunt u in "Occultus" adverteren. Stuur uw advertenties, maximaal 300 lettertekens naar de redacteur, Postbus 453, 6160 AL Geleen. Adverteren is gratis, er wordt alleen, als u iets verkoopt, een vrijwillige bijdrage op prijs gesteld.

Henk's knipoog:

Zeg, hoe laat is het eigenlijk?

Notulen ledenvergadering NVWS-werkgroep sterbedekkingen gehouden in de sterrenwacht "Sonneborgh" te Utrecht op zaterdag 20 september 1986.

Opening. Om 12.10 uur opende voorzitter Schmidt de vergadering. Er waren 14 leden aanwezig waaronder het voltallige bestuur.

Ingekomen stukken.

--Berichten van verhindering van de leden Bosschloo, Comello, Van Leferink, Luurs en Mak.

--Bericht van de NVWS-werkgroepenconsul over het werkgroepenoverleg op 18 oktober 1986.

--Brief van de JWG over betere contacten tussen de JWG en de werkgroepen.

Bestuursmededelingen. Geen.

Notulen vorige vergadering. Goedgekeurd.

Jaarverslag 1985. Gewijzigd wordt: 81 waarnemingen moet zijn 89 en 16 waarnemers is 17. Verder wordt het verslag goedgekeurd.

Financieel jaarverslag 1984. De kascommissie over 1984 heeft de kas in orde bevonden. Het verslag wordt goedgekeurd. De voorzitter bedankt de inmiddels afgetreden penningmeester Van der Meulen voor het werk als penningmeester.

Financieel jaarverslag 1985. De kas is door de kascommissie nog niet gecontroleerd. Dit zal nog gebeuren en op de volgende vergadering zal verslag worden uitgebracht.

Begroting 1987. Deze wordt gepubliceerd in Occultus. De contributie wordt vastgesteld op f. 15,--.

Kascommissie.

Benoemd: Van der Drift en Scholten. Van Ballegoy als reserve.

Bestuursmutaties. De voorzitter heeft te kennen gegeven af te willen treden als voorzitter en bestuurslid. Het bestuur stelt voor Brill als nieuwe voorzitter te benoemen waar de vergadering met applaus in bewilligt. Schmidt neemt met een hartelijke toespraak afscheid als voorzitter. Brils eerste daad als voorzitter is het bedanken van Schmidt voor het vele werk dat door hem is gedaan voor de werkgroep. De vergadering onderstreept dit door hem een boek aan te bieden en zijn vrouw een bloemetje.

Afvaardiging NVWS-verenigingsraad. De heren Brill en Van Dijk worden afgevaardigd.

Waarnemingswerk. Dit jaar zijn er om weerkundige redenen geen rakenden waargenomen. Nobel zou gaarne in contact komen met andere groepen rakenden-waarnemers. Van Dijk zal dit uitvoeren. De vergadering heeft geen bezwaar tegen het publiceren van de O-C's in Occultus.

Rondvraag. Van Ballegoy vermeldt dat hij uitgenodigd is door de JWG om in Universum een artikel te schrijven over de komende Plejaden-betekkingen.

Sluiting. Om 13.20 uur sloot de voorzitter de vergadering.

H. Feijth:

DE BEPALING VAN DE KWALITEIT VAN EEN WAARNEMINGSPLAATS

=====

Wanneer amateurs de kwaliteit van hun waarnemingsplaatsen bespreken, wil dit nogal eens aanleiding geven tot pittige discussies. Om tot een eerlijke vergelijking te komen is het nodig objectieve criteria vast te stellen. Ik denk daarbij aan maatstaven betreffende het klimaat, de aanwezigheid van storende lichtbronnen, de doorzichtigheid van de lucht en tot slot de seeing.

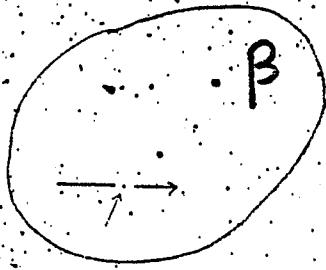
Wat betreft het klimaat moet vastgesteld worden dat dit in Nederland nogal pover is gezien door de bril van een amateur. Terwijl men in Zuid-Frankrijk 200 heldere nachten per jaar heeft, moeten wij ons tevreden stellen met een kwart ervan. Daarbij maakt het weinig uit waar men zich in ons land bevindt.

Dit geldt niet voor de mate van storend licht. Een eerste indruk betreffende dit geeft de verlichting van de bewolking. Terwijl op donkere plaatsen ver van steden de bewolking donker afsteekt tegen de sterrenhemel wordt deze des te sterker verlicht naarmate het gebied waarin men zich bevindt meer verstedelijkt is. In minder verstedelijkte gebieden steekt de lage bewolking donker af tegen de sterrenhemel maar de hoge niet. Bij vochtig weer ziet men in zo'n geval lichtkoepels van niet veraf gelegen plaatsen.

De mate van storend licht is af te leiden uit de grensgrootte met het blote oog in het zenit, die ook afhankelijk is van aanwezige luchtverontreiniging. Op het platteland is deze grensgrootte 6.5, in dorpen 6.0 en in centra van steden niet meer dan ongeveer 5.0. Op toppen van hoge bergen (meer dan 2000 meter) zijn grensgroottes van 7.5 mogelijk.

De extinctie is vooral afhankelijk van de luchtverontreiniging. Een maat voor de extinctie is de zg. air mass. Deze wordt uitgedrukt in grootteklassen en komt overeen met de verzwakking die het licht van een ster in het zenit ondervindt als gevolg van de atmosfeer. Deze grootte wordt bepaald door op verschillende hoogten boven de horizon de grensgrootte met het blote oog te bepalen. Een ster die op 30 graden boven de horizon staat, heeft een air mass die twee maal zo groot is als die van een ster in het zenit. Op zeer goede plaatsen (bergtoppen) is deze 0.1 magnitude, op donkere plaatsen op zeeniveau 0.3m en in de stad al gauw 1m.

Cnc

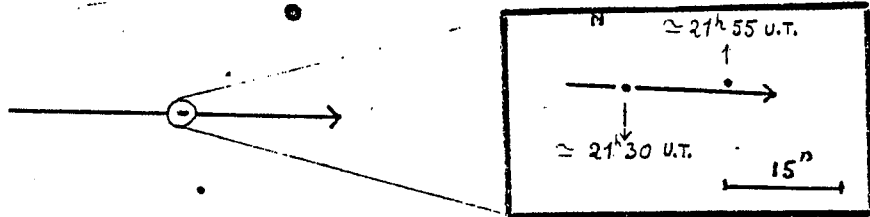

from Atlas Stellarum

N

20'

⊙ β Cnc

for m. USSR
m. Europe
U.K.

D. DUNHAM, O.N. IV(3)

for 20 cm
telescope
at least

1987 JAN 27

Occultation of anonymous star (11.1) by
(704) Interamnia (10.9 - 338 km) 21^h 20 - 21^h 40 U.T.
NO MOON 100 BONINSEGNA R.

842 Kerstin - AGK3+42°0622

③ PROG.

1987 jan 30 1h46.4m U.T.

OBSERVATION: 1h.25 → 1h45 U.T.

⚠ JAN 29-30 NIGHT

Minor planet :

V. mag. = 16.0 Diam. = 23.9 km = 0.01"

μ = 15.60"/h π = 3.52" Ref. = EMP 1984

Star : sp: F0

α = 5h28m.44 sec. δ = 42°22.8'

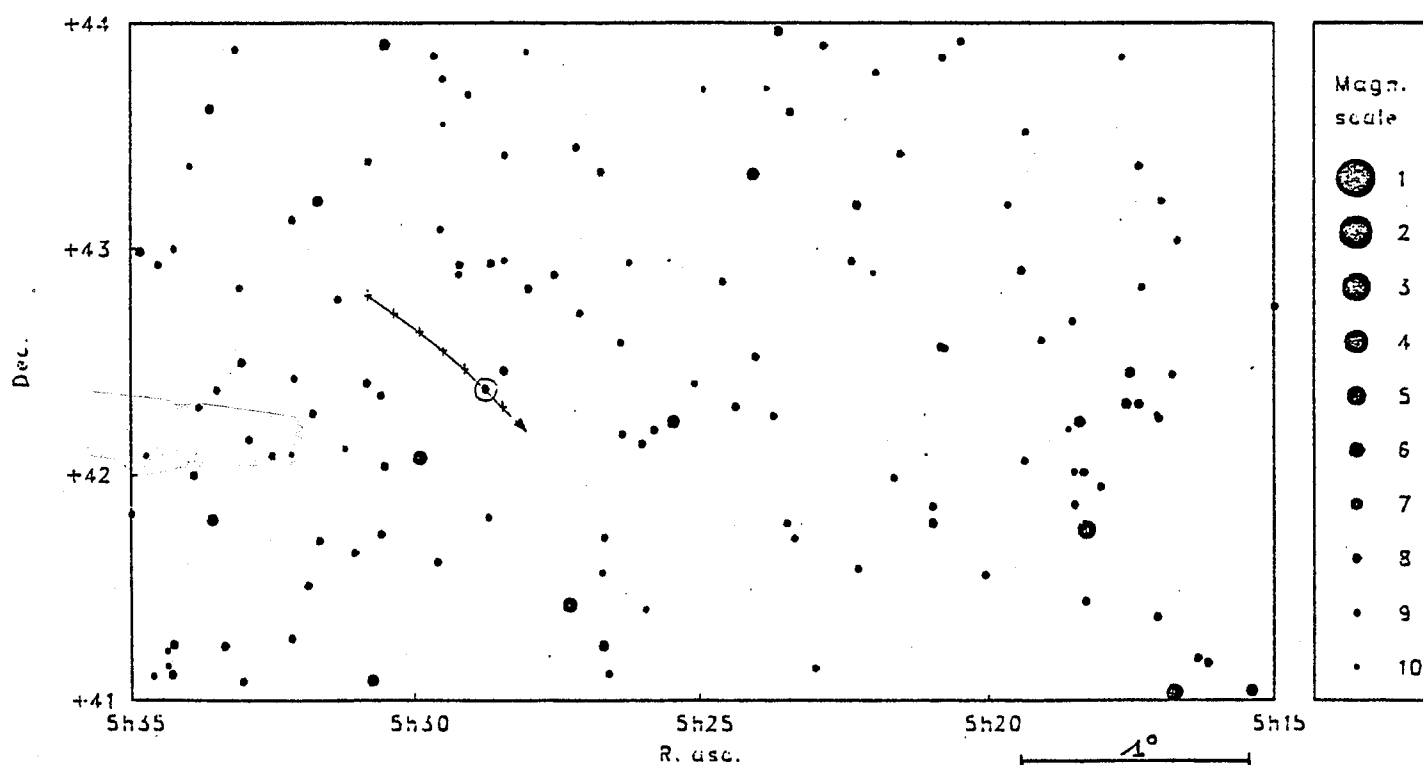
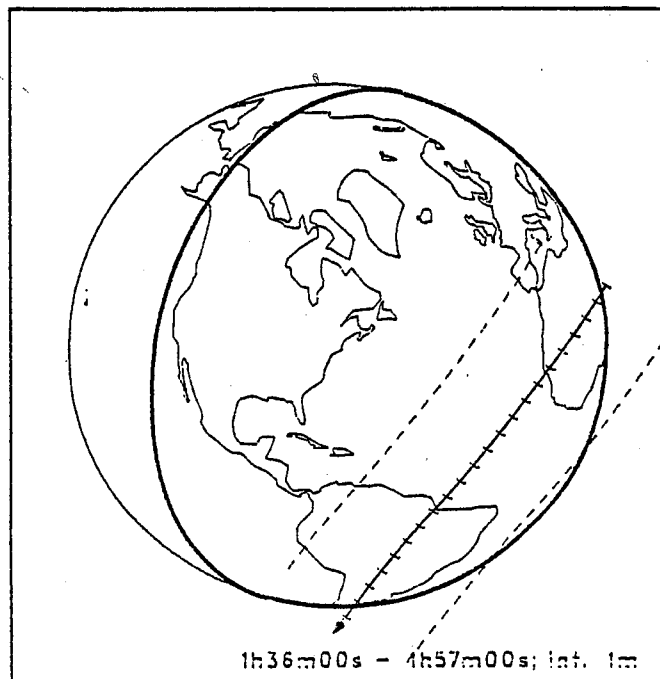
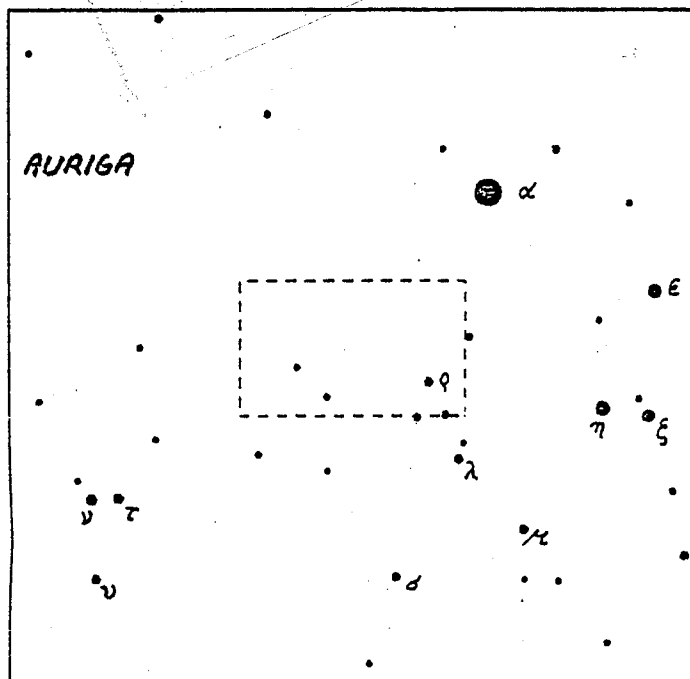
V. mag. = 8.4 Ph. mag. = 8.2

Δm = 7.6

Max. dur. = 3.0 s

Sun : 131°

Moon : 127° , 1%

E. GOFFIN Y. THIAIONET

1987 Feb. 13 19 h 12 UT

OBSERVATION : 19 h 05 -> 19 h 40 UT

Minor Planet :

Star :

V.mag. = 11.0 Diam. = 131 km = 0".09

 α = 6h 04m 58s δ = +21° 37'.3 μ = 6".32/h π = 4".43 Ref. = EMP 1979

V.mag. = 9.8

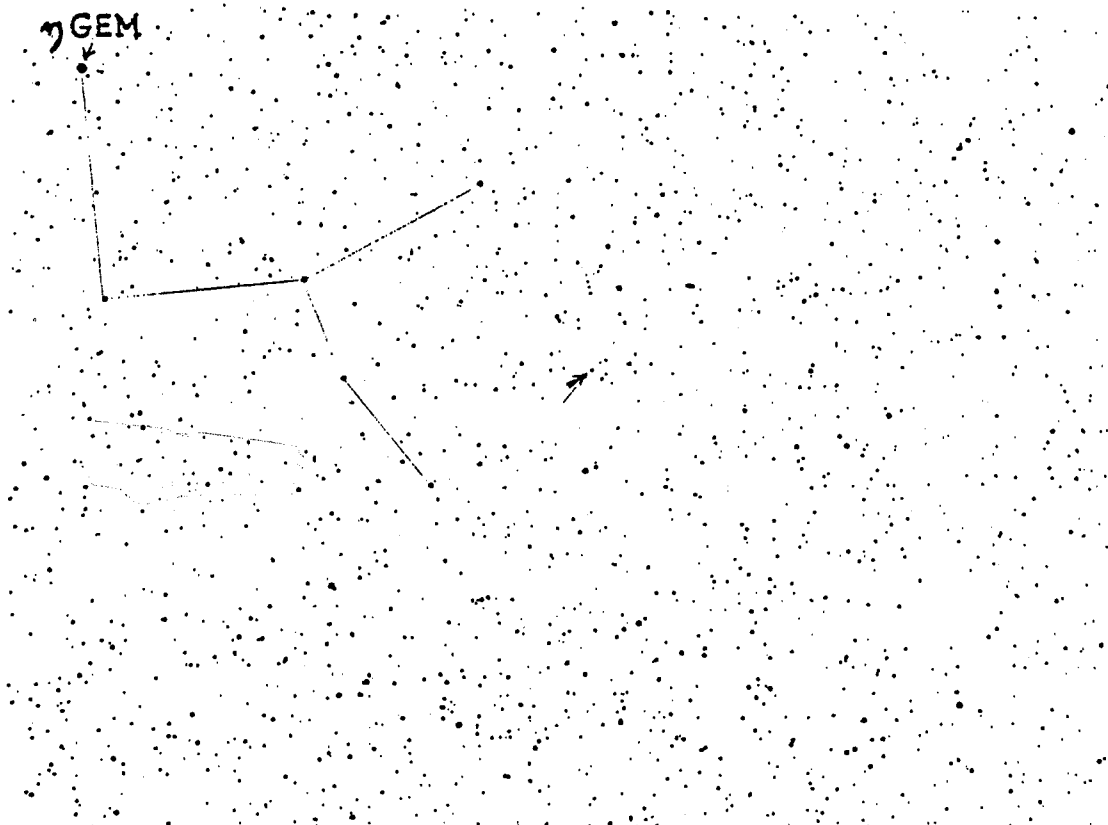
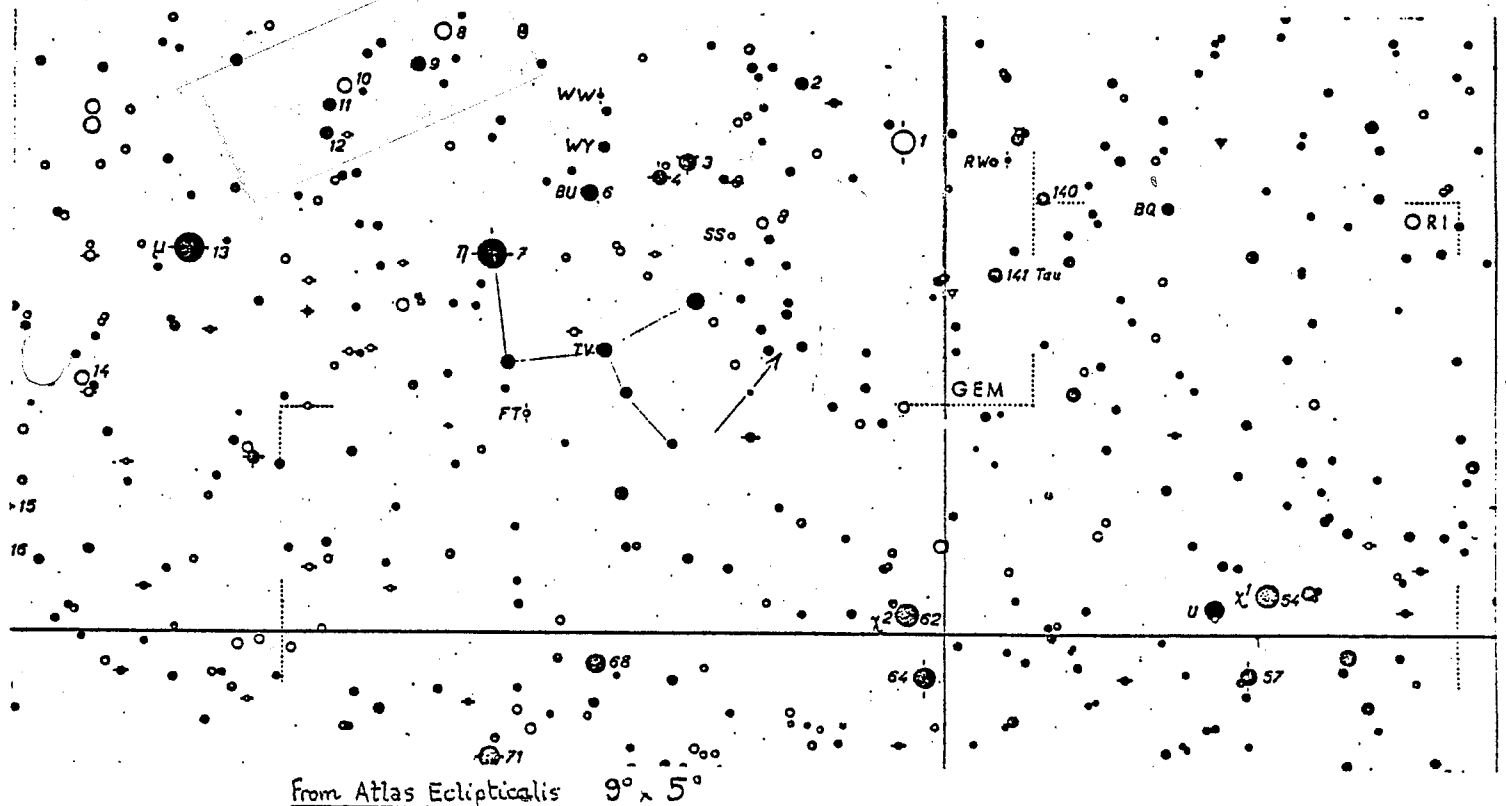
Ph.mag. =

 Δm = 1.5

Max.dur. = 53.0 s

Sun : 127°

Moon : 53° , 100%

19 Fortuna - AGK3+18°0303

(A) PROG.

1987 feb 16 22h43.7m U.T.

OBSERVATION FROM 22 h. 40 m. TO 23 h. 00 m.

Minor planet :

V. mag. = 11.5 Diam. = 226.0 km = 0.17"
 $\mu = 46.80''/h$ $\pi = 4.66''$ Ref. = EG86-083

Star :

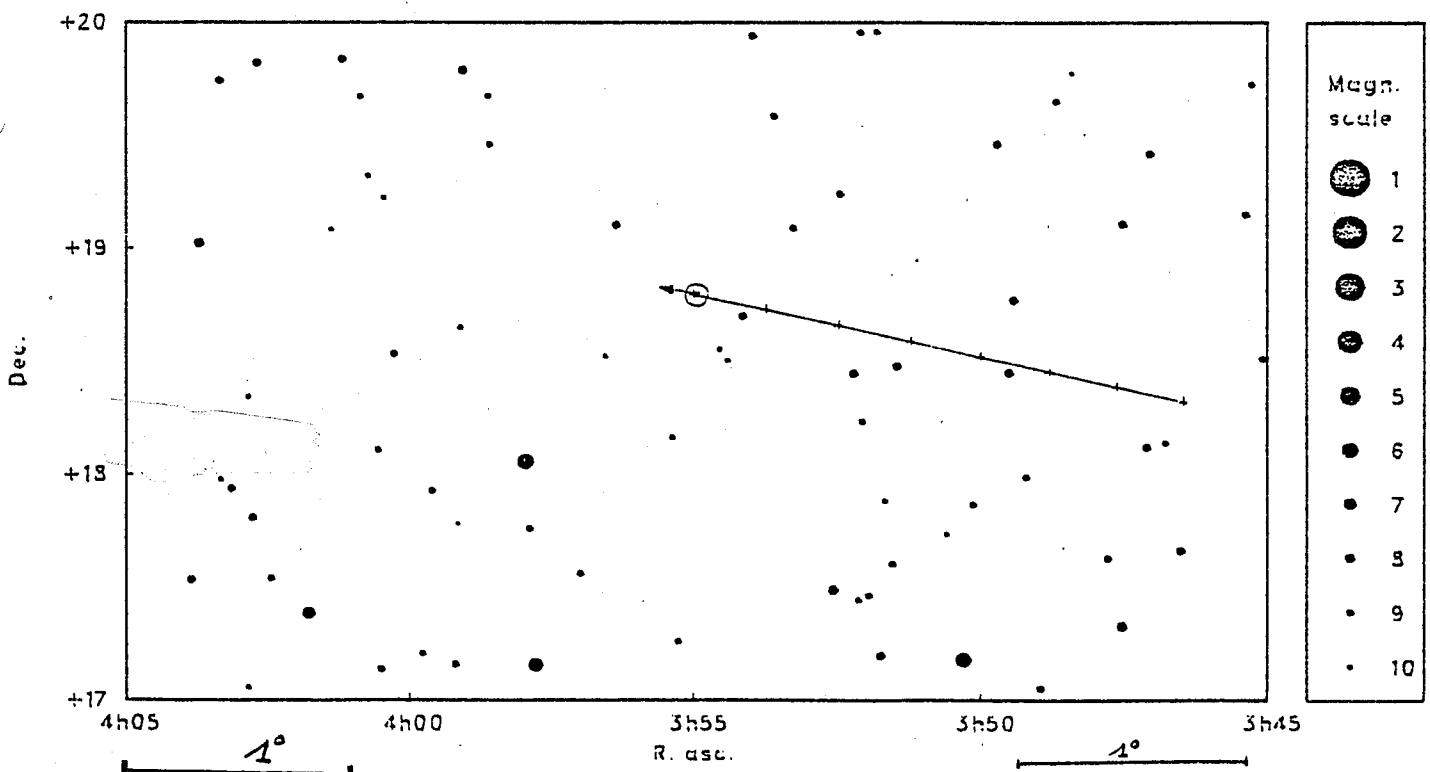
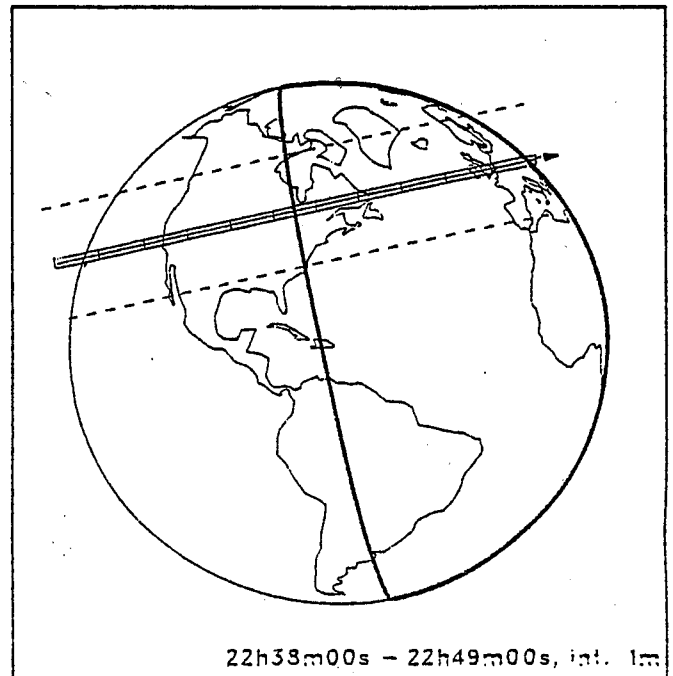
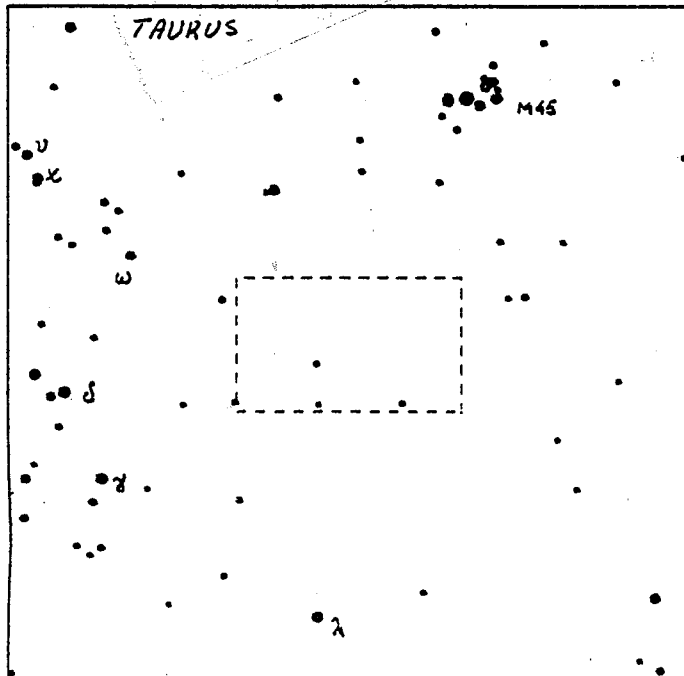
$\alpha = 3h54.m.56^{sec.}$ $\delta = 18^\circ47.4'$
V. mag. = 9.3 Ph. mag. = 10.3

$\Delta m = 2.4$

Max. dur. = 12.7 s

Sun : 93°

Moon : 122° , 91%

E. GOFFIN - Y. THIRIONNET

264 Libussa - AGK3-00°1849

Ⓑ PROG.

1987 feb 17 4h 5.2m U.T.

OBSERVATION: 4h.10m. → 4h.30m. U.T.

Minor planet : ! VERY SLOW MOVING ASTEROID

Star : ⚠ FEB 17 MORNING

V. mag. = 13.7 Diam. = 64.5 km = 0.04"

α = 13h35m.38^{sec.} δ = -0°20.4'

μ = 5.14"/h π = 3.56" Ref. = EMP 1980

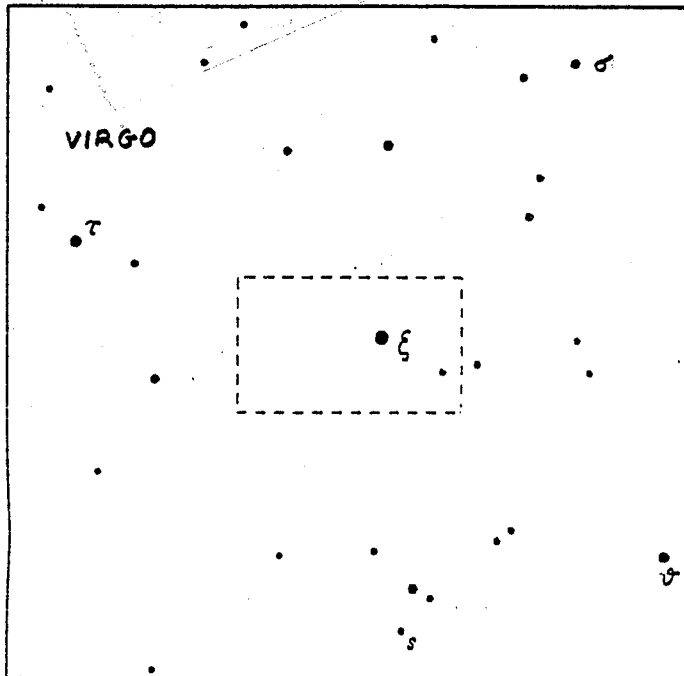
V. mag. = 9.7 Ph. mag. = 10.7

Δm = 4.0

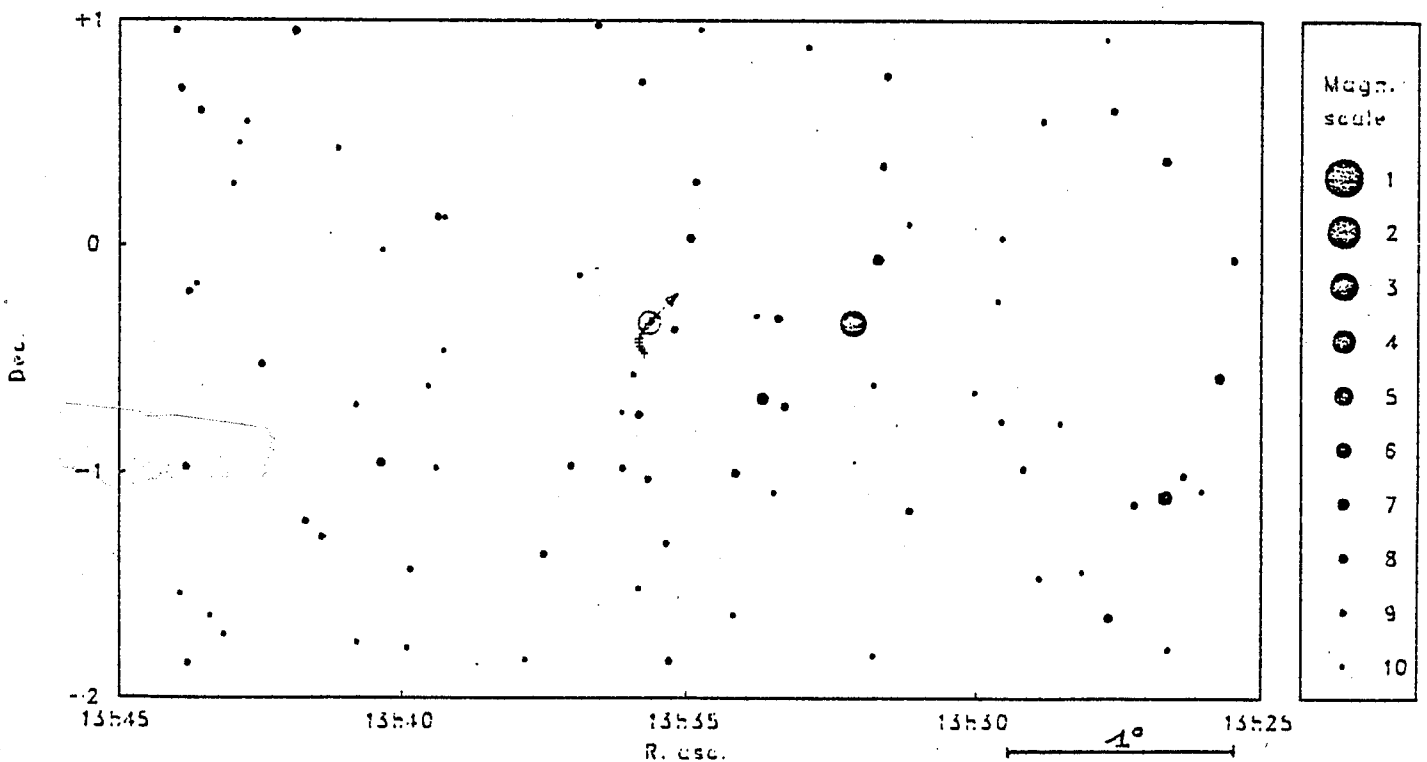
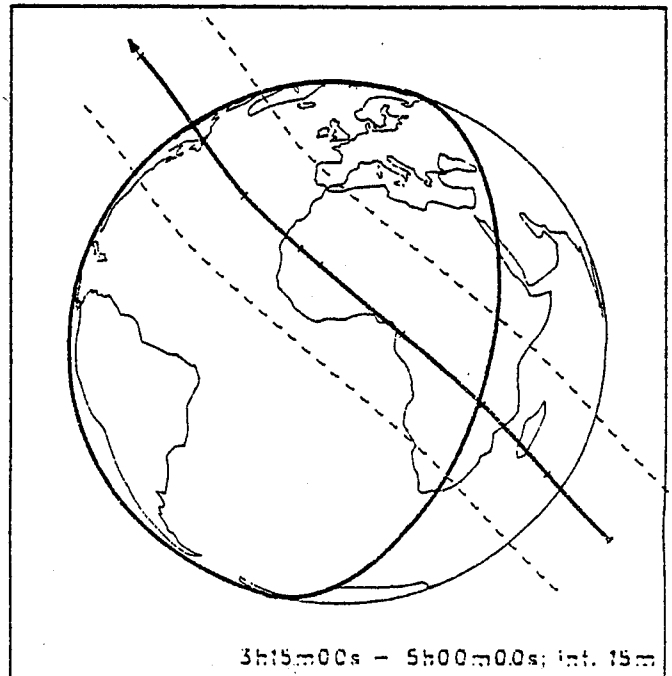
Max. dur. = 25.2 s

Sun : 124°

Moon : 19° . 89%

15° x 16°

E. SOFFIN Y. THIRIONET

1765 Wrubel - AGK3+37°1058

Ⓑ PROG.

1987 feb 25 2h47.9m U.T.

OBSERVATION: 2 h. 35 m. → 2 h. 55 m. U.T.

⚠ FEB 24-25 NIGHT

Minor planet :

V. mag. = 15.6 Diam. = 63.1 km = 0.03"
 μ = 27.40"/h π = 3.08" Ref. = EMP 1972

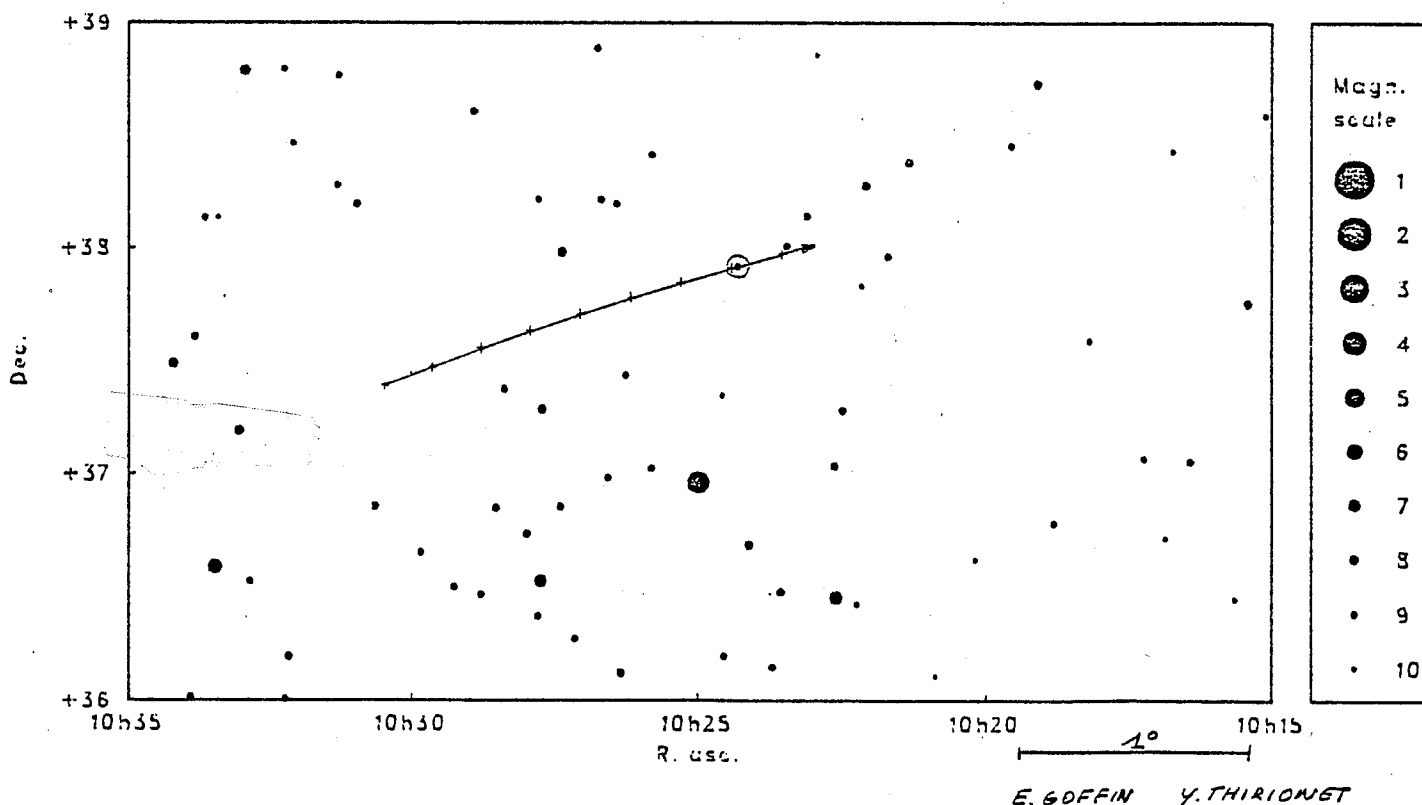
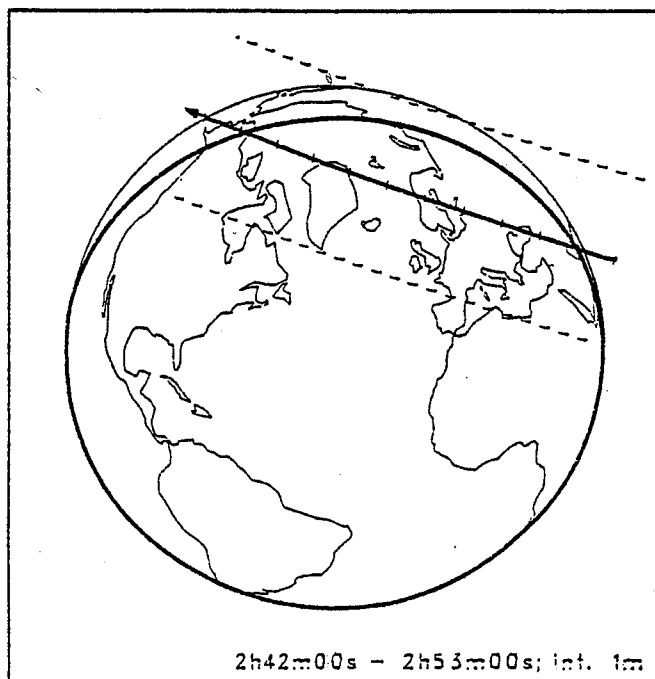
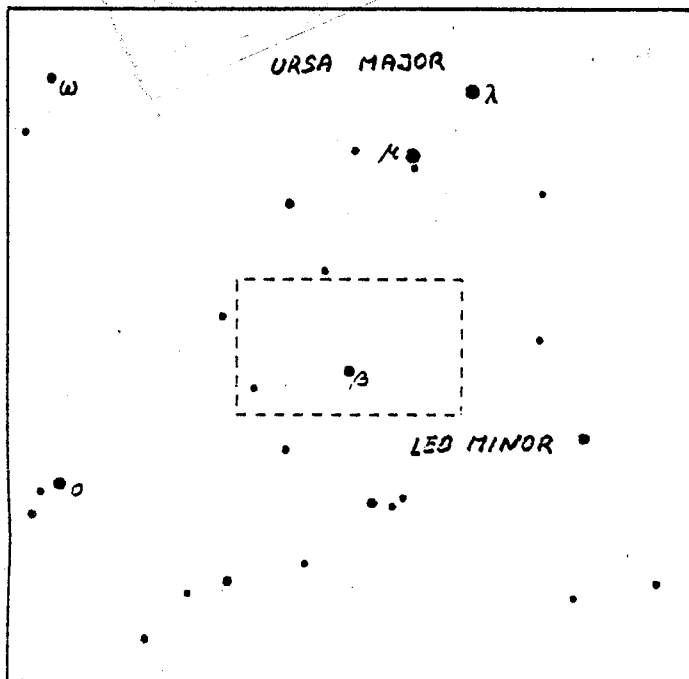
Star :

α = 10h24 m. 19^{sec.} δ = 37°55.2'
 V. mag. = 9.1 Ph. mag. = 10.0

Δm = 6.5 Max. dur. = 4.0 s

Sun : 151°

Moon : 147° , 12%

868 Lova - AGK3+22°0604

(B) PROG.

1987 mar 5 21h36.6m U.T. OBSERVATION: 21h.40m. → 22h.00m U.T

Minor planet :

V. mag. = 15.0 Diam. = 54.7 km = 0.04"
 $\mu = 27.22''/h$ $\pi = 4.21''$ Ref. = EGB6-098

Star : sp. : A 2

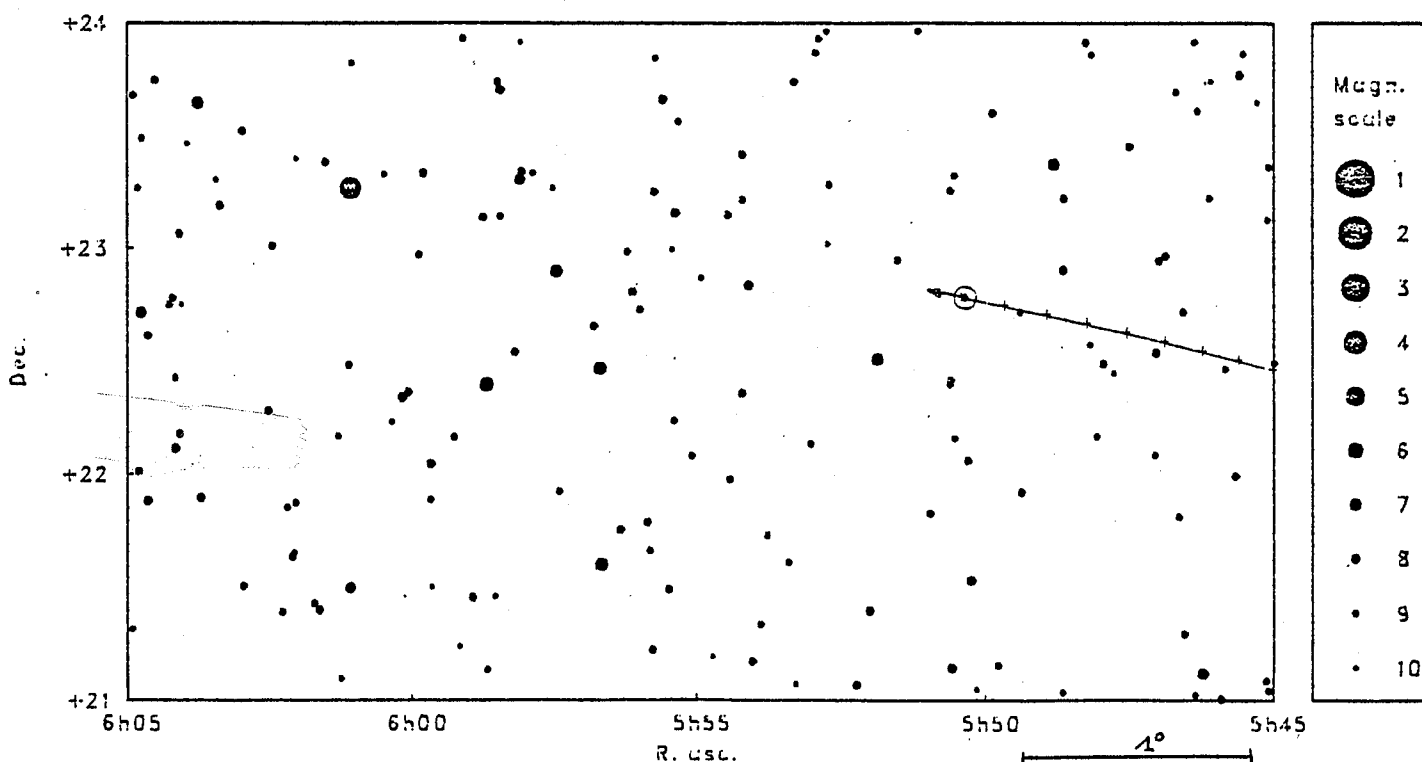
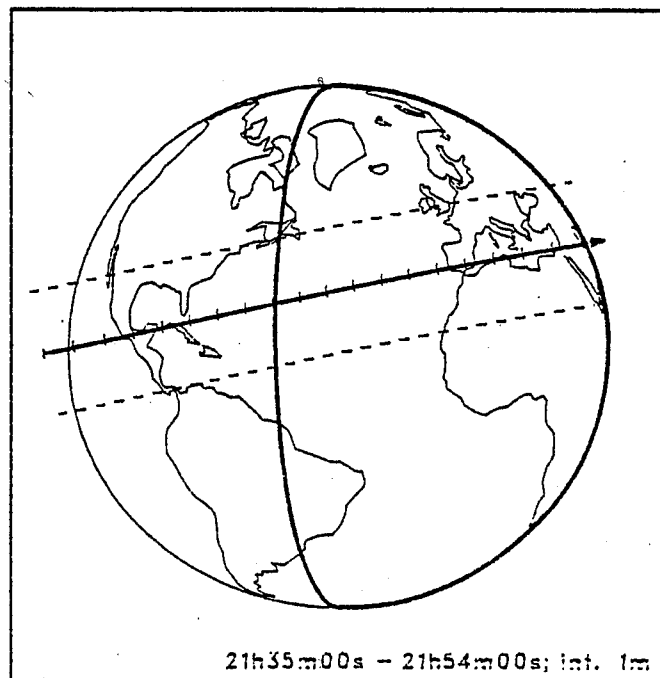
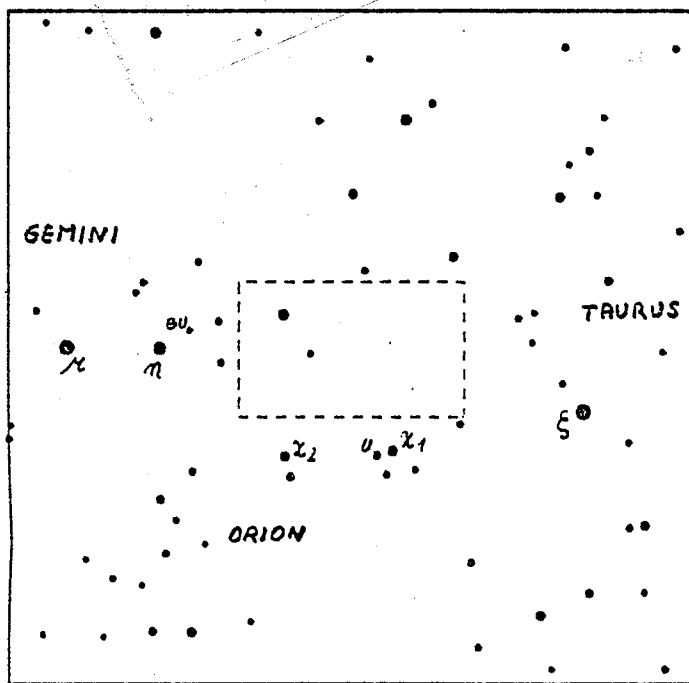
$\alpha = 5h50m22^{sec.}$ $\delta = 22^\circ47.0'$
V. mag. = 8.8 Ph. mag. = 9.8

$\Delta m = 6.2$

Max. dur. = 4.8 s

Sun : 103°

Moon : 32° , 35%

101 Helena - AGK3+00°1489

Ⓑ PROG.

1987 mar 8 3h37.0m U.T.

OBSERVATION: 3h.25m. → 3h.45m. U.T.

Minor planet :

V. mag. = 12.0 Diam. = 72.8 km = 0.05"
 μ = 36.06"/h π = 4.57" Ref. = MPC 9065

Star : sp: K O

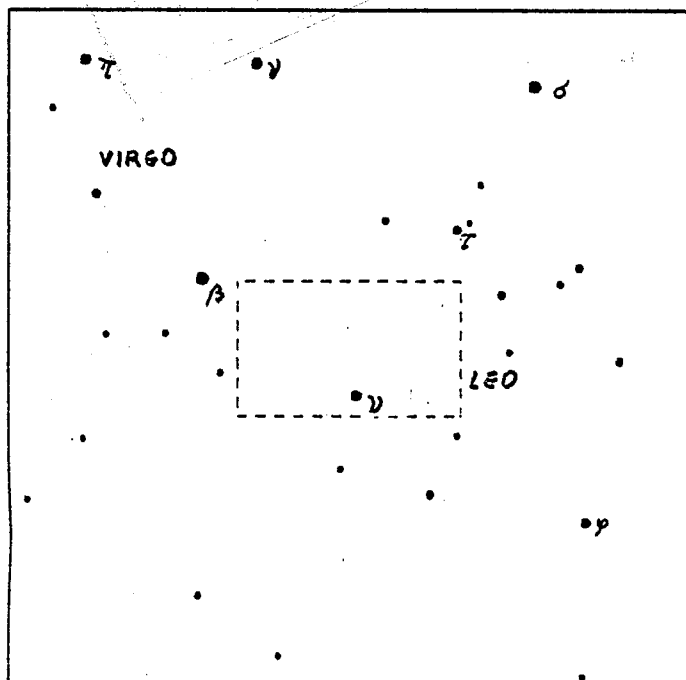
α = 11h33m.13^{sec}. δ = 0°29.2'
 V. mag. = 8.5 Ph. mag. = 9.6

Δm = 3.6

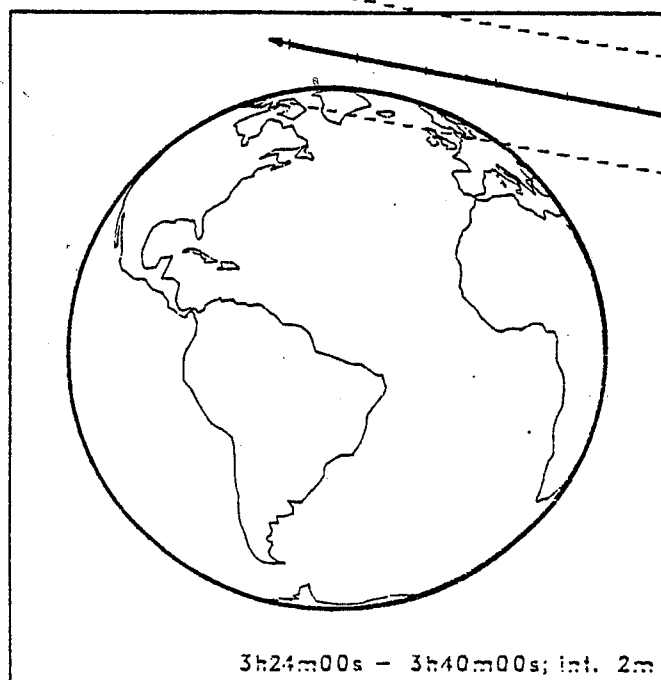
Max. dur. = 5.2 s

Sun : 172°

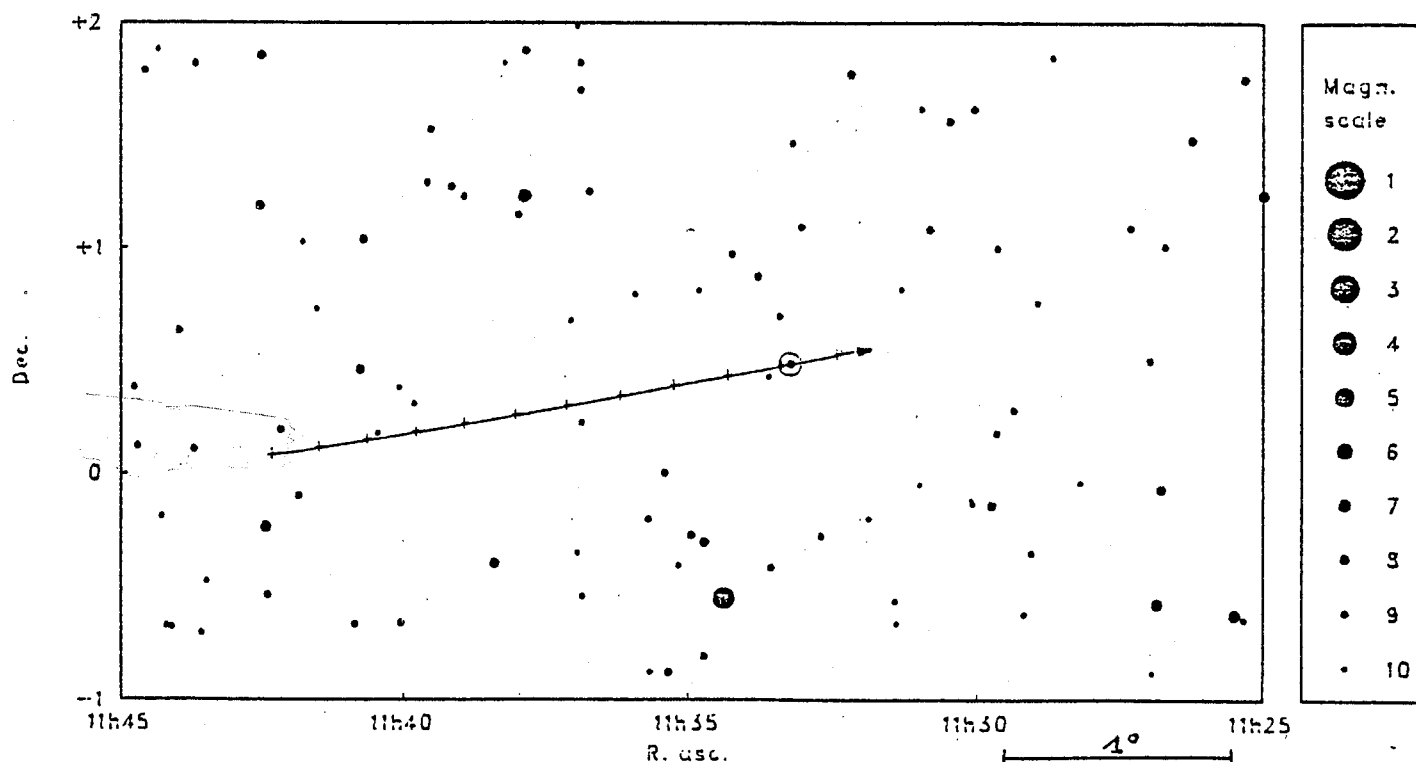
Moon : 90° , 56%

15° x 15°

3h24m00s - 3h40m00s; int. 2m

E. GOFFIN Y. THIRIONET

43 Ariadne - AGK3+21°0648

(A) PRO6

1987 mar 8 23h43.5m U.T. OBSERVATION: 23 h. 40 m. → 24 h. 00 m. U.T.

Minor planet : ! MAY BE BINARY ASTEROID

Star : sp: K0

V. mag. = 12.8 Diam. = 77.6 km = 0.05"

α = 6h15 m.40^{sec}. δ = 21°12.1'

μ = 15.68"/h π = 4.20" Ref. = MPC 4363

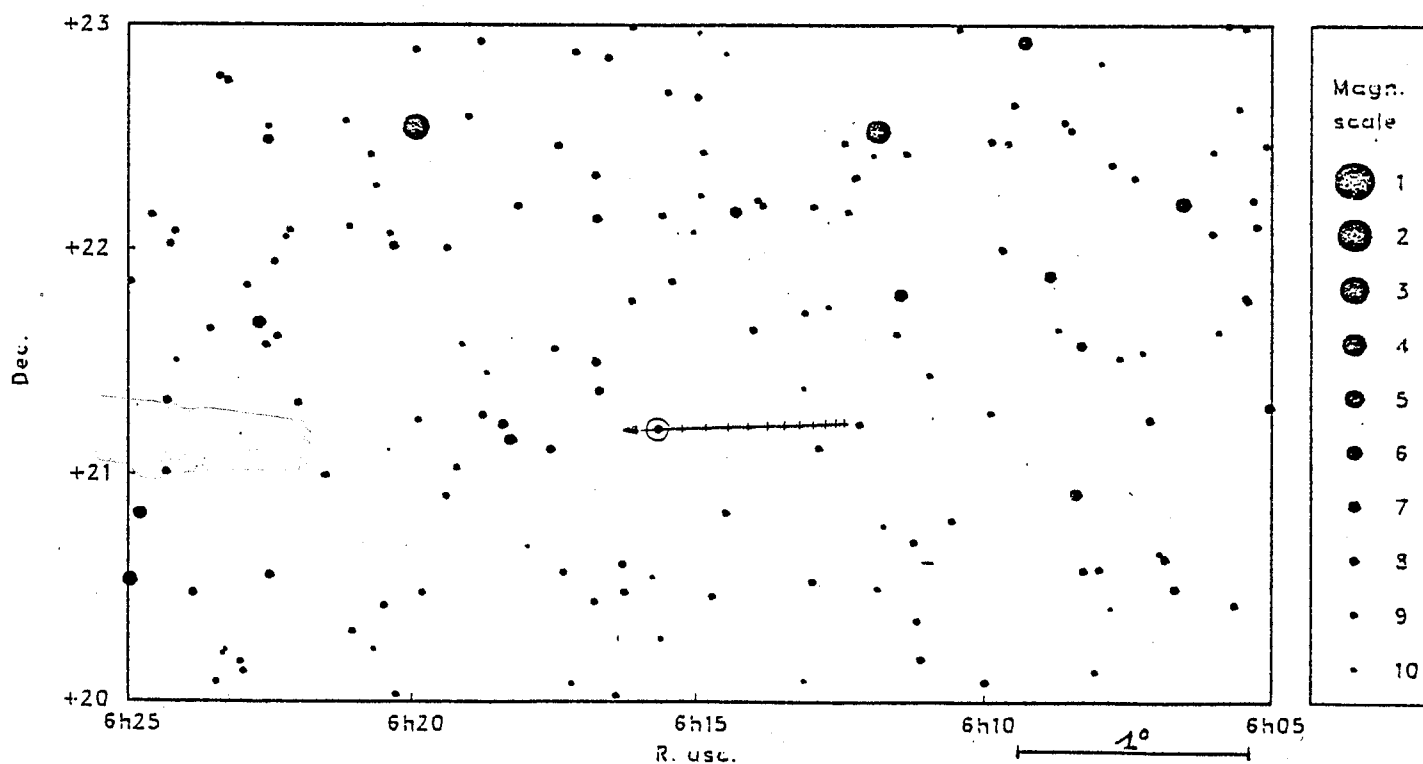
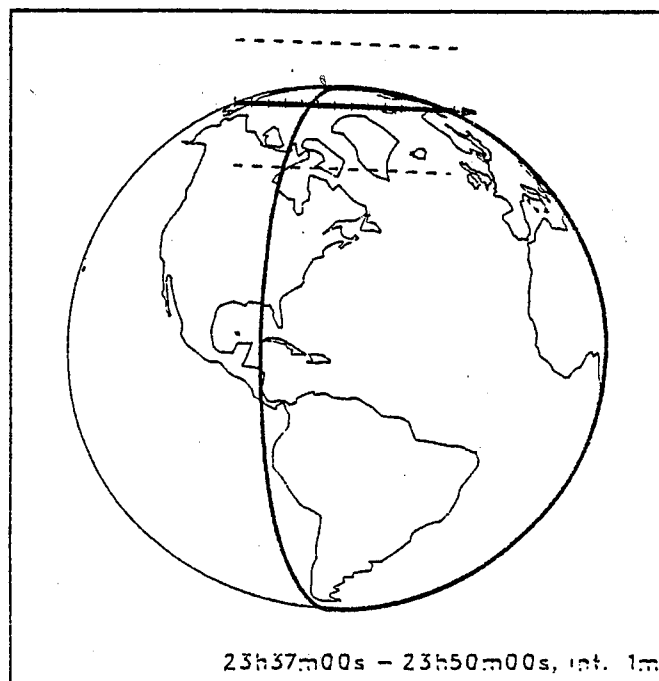
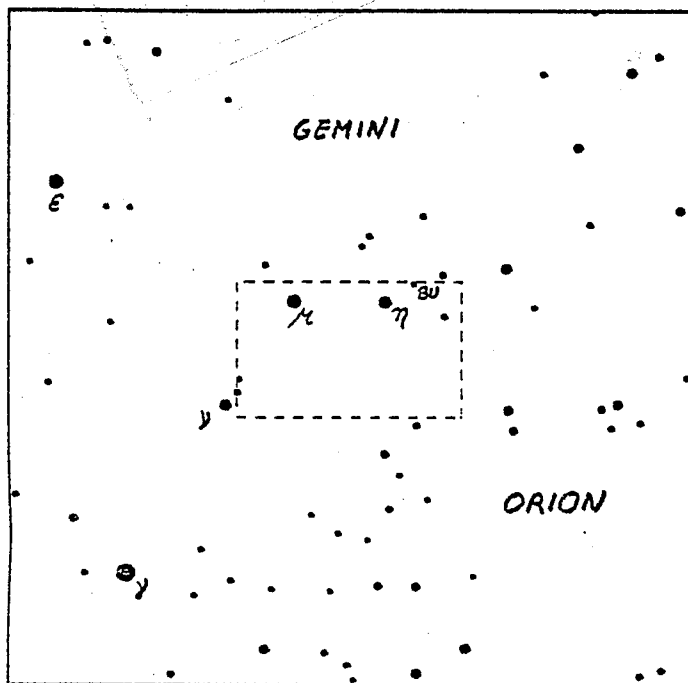
V. mag. = 3.1 Ph. mag. = 9.0

Δm = 4.7

Max. dur. = 11.7 s

Sun : 106°

Moon : 8° , 64%

Date: 1 Star: _____ Asteroid number: _____ name: _____

OBSERVER Name: _____ Phone number: _____

Address: _____

OBSERVING STATION Nearest city: _____

Station: Latitude _____ Longitude _____ Altitude _____

OBSERVATION Beginning (U.T.): _____ End (U.T.): _____

Interruptions (U.T.) From: _____ To: _____ Reason: _____

TIMINGS

ESTIMATED
PERSONAL EQUATION
SUBTRACTED

PLEASE SPECIFY
THE ACCURACY OFF
ALL EVENTS.

Disappearance (U.T.): _____ Personal: _____ Accuracy: _____

Equation

Reappearance (U.T.): _____ P.E.: _____ Acc.: _____

Others: _____ P.E.: _____ Acc.: _____

(Secondary events,
Flashes, Blinks)

P.E.: _____ Acc.: _____

P.E.: _____ Acc.: _____

IF NO OCCULTATION PLEASE SURROUND

To precise in the
additional comments

TELESCOPE Type: _____ Aperture _____ Magnification _____

Mount : Azimuthal-Equatorial

Motor drive: Yes - No

TIMEKEEPING: _____

TIME RECORDING: _____

OBSERVING CONDITIONS

Atmospheric
Transparency: Good - Fair - Poor

Star Image
Stability: Good - Fair - Poor

Weather conditions: _____

Other: _____

Additional comments: *(estimated time of closest approach, asteroid passed on ... side of star, ...)*

IF YOU NEED MORE SPACE
PLEASE WRITE AT THE BACK

Return within 5 days to
H.J. BRIL, POSTBUS 453,
6160 AL GELEN